

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 211/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. apríla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného obchodnou spoločnosťou ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s. r. o., Závodská cesta 3911/24, Žilina, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Martin Dikoš, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako i práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 19 P 109/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. februára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“, v citáciách aj „odporca“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 P 109/2015.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ, otec maloletej [REDACTED], [REDACTED], sa návrhom z 23. marca 2015 domáhal na vecne a miestne príslušnom okresnom súde zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

Ako ďalej uvádza, „do podania tejto ústavnej sťažnosti nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté a uskutočnilo sa len jedno pojednávanie. ...

Dňa 30.07.2015 nám bolo doručené predvolanie na pojednávanie a dňa 02.09.2015 sa uskutočnilo hlavné pojednávanie vo veci, ktoré súd odročil na neurčito za účelom vypracovania znaleckého posudku a vyzval účastníkov konania, aby súdu do 15 dní doručili otázky na znalca.

Dňa 17.09.2015 sme predložili návrhy otázok pre znalca a podaniami zo dňa 07.09.2015, 24.09.2015 a 21.10.2015 sme odporcu informovali, že stretnutie otca s dcérou sa nerealizovalo z dôvodu zrušenia termínu matkou maloletej...

Dňa 21.10.2015 sme opätovne žiadali odporcu o rozhodnutie vo veci a dňa 11.12.2015 sme podali k rukám predsedu sťažnosť na postup súdu, kde sme opísali skutkový stav a zdôraznili, že matka maloletej [REDACTED] nerešpektuje právoplatné rozhodnutie, ktorého výkonu sa domáhame a sťažovateľ od dňa podania návrhu svoju dcéru videl štyri krát, avšak odo dňa 13.06.2015 ani jeden krát.“

3. Sťažovateľ následne pozornosť ústavného súdu upriamuje na odpoveď predsedníčky okresného súdu z 5. januára 2016 na ním podanú sťažnosť na prietahy v konaní okresného súdu a s ohľadom na jej odôvodnenie poukazuje na opakované podanie sťažnosti na prietahy 2. februára 2016.

Zdôrazňuje, že „... v našom prípade nebolo do podania tejto sťažnosti orgánom s právomocou vo veci konať právoplatne rozhodnuté. ...

Odporca v priebehu súdneho konania uskutočnil len minimum úkonov, a to v podstate vo forme oznámení, ktoré však nevedli k odstráneniu právnej istoty v konaní. Odporca teda uskutočňoval neefektívne úkony, ktoré prispeli k prietahom v konaní.

V uvedenom období teda súd neuskutočnil nijaký procesne relevantný úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa.“

V závere podanej sťažnosti si sťažovateľ s poukazom na právnu neistotu, v ktorej sa nachádza (a z nej vyplývajúce citové následky, ako i obavy, že si ho maloletá nebude pamätať a dôjde k ochladeniu citov a pretrhnutiu vzájomných väzieb), uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie vo výške 6 000 eur.

4. S ohľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 P 109/2015, okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prieťahov a sťažovateľovi priznal primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné

návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáchoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

V zmysle ustanovenia § 176 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) ak zákon neustanovuje inak, vo veciach starostlivosti súdu o maloletých rozhodne súd bez zbytočného odkladu, najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa začatia konania. Vo veciach určenia mena alebo priezviska maloletého dieťaťa a ustanovenia poručníka maloletému dieťaťu rozhodne súd do 30 dní odo dňa začatia konania. Konanie možno predĺžiť, len ak z vážnych dôvodov a z objektívnych príčin nemožno vykonať dôkazy. Súd začne vykonávať úkony na vykonanie dôkazov bezodkladne po začatí konania.

9. Podstatou sťažnosti a predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľa na ochranu pred postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 P 109/2015, ktorým malo byť porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Ústavný súd sa osobitne zameril na preskúmanie opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľa, keďže pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietáhov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, I. ÚS 38/04, III. ÚS 199/02, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05).

11. Vychádzajúc z doterajšej stabilnej judikatúry ústavného súdu, je potrebné poukázať na to, že v prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými výraznými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhoviel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. III. ÚS 59/05, IV. ÚS 221/05).

12. V prípade, ak sú predmetom súdneho konania vzájomné vzťahy medzi rodičmi a deťmi, konaniam o týchto vzťahoch majú príslušné súdy venovať mimoriadnu starostlivosť, pretože dĺžka napadnutého konania závažne ovplyvňuje zabezpečenie základných životných potrieb maloletých detí.

Hoci ústavný súd považuje za nesporné, že konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých požíva zvýšený ochranný režim a Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 176 ods. 3 určuje súdu povinnosť vo veci rozhodnúť bez zbytočného odkladu, najneskôr však do šiestich mesiacov odo dňa začatia konania, podľa názoru ústavného súdu nemožno na základe skutočností uvedených v sťažnosti považovať postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 P 109/2015 za taký, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy v konaní“ v zmysle citovaného článku ústavy a dohovoru (bod 8).

13. Podľa zistení ústavného súdu okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 19 P 109/2015 vo veci konal priebežne.

Po tom, ako bol návrh sťažovateľa na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej starostlivosti 16. apríla 2015 podaný na okresnom súde, 20. apríla 2015 okresný súd ustanovil maloletej kolízneho opatrovníka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin (ďalej len „ÚPSVaR Martin“). Následne 13. júla 2015 zákonná sudkyňa po preštudovaní príslušného podkladového súdneho spisu nariadila termín pojednávania na 2. september 2015. Zákonná sudkyňa spolu s nariadením termínu pojednávania vykonala vo veci úkony spojené s prípravou pojednávania – vyzvala rodičov na predloženie správ o príjme, vyzvala ÚPSVaR Martin na predloženie správy o poberaní prídavku na dieťa a na podanie správy zo sociálneho prieskumu u oboch rodičov.

Pojednávanie vo veci bolo 2. septembra 2015 odročené na neurčito na účely vypracovania znaleckého posudku. Následne dodatkom č. 10 k rozvrhu práce na rok 2015 bola vec po odchode zákonnej sudkyne JUDr. Korbašovej na materskú dovolenku dňa 22. októbra 2015 pridelená Mgr. Marčekovej. Tá vo veci nariadila nový termín pojednávania na vykonanie výsluchu a dokazovania na 22. marec 2016, ktorý však bol z dôvodu jej práceneschopnosti zrušený a v konaní bol nariadený nový termín pojednávania na 20. apríl 2016.

14. Ústavný súd lustráciou zistil, že predsedníčka okresného súdu listom z 5. februára 2016 v odpovedi na ostatnú sťažnosť sťažovateľa na prietahy v konaní okresného súdu (odpoveď predsedníčky okresného súdu je vedená pod sp. zn. Spr 2174/15 a Spr 2010/16, pozn.) vyhodnotila predmetnú sťažnosť ako čiastočne opodstatnenú čo do dĺžky súdneho

konania vzhľadom na objektívne nadmerné zaťaženie zákonnej sudkyne a za vzniknuté prieťahy v konaní sa sťažovateľovi ospravedlnila.

Keďže sťažovateľ v priebehu konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 19 P 109/2015 niekoľkokrát využil svoje oprávnenie podať v zmysle zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sťažnosť na prieťahy v konaní a predsedníčka okresného súdu listom z 5. februára 2016 vyhodnotila sťažnosť sťažovateľa vzhľadom na dĺžku konania ako čiastočne opodstatnenú, podľa názoru ústavného súdu je potrebné v prípade sťažovateľom tvrdených prieťahov v konaní dať okresnému súde „príležitosť“ na poskytnutie nápravy, t. j. poskytnúť mu primeraný čas na odstránenie sťažovateľom tvrdeného protiprávneho stavu, ktorý mal podľa neho porušiť jeho práva zaručené ústavou, ako i dohovorom.

15. Doterajší priebeh konania pred označeným súdom bol – napriek možnosti efektívnejšieho a koncentrovanejšieho konania zo strany okresného súdu – podľa názoru ústavného súdu bez významnejších prieťahov, a preto nezakladá reálnu možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Až pokračujúca nečinnosť okresného súdu v – pre sťažovateľa významnej veci – by eventuálne mohla spôsobiť porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), čo však ústavný súd v súčasnom období nemôže posúdiť.

16. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu sťažnosti, vyhodnotil, že v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 19 P 109/2015 zatiaľ nedošlo k takej intenzite zásahu do práva sťažovateľa, ktorá by zodpovedala ústavno-relevantnému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného a vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného pod sp. zn. 19 P 109/2015 (1 rok) ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

18. Ústavný súd v okolnostiach posudzovanej veci v závere zdôrazňuje, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. apríla 2016